

[Poul Møller.]

mentale ændringer i samfundets struktur i forholdet mellem borger og stat. Beskyttelsens form er alene appellen til samtlige folketingsvælgere, altså i overensstemmelse med demokratiets principper.

Den udsættelse af denne lovgivning, der kan blive tale om, bliver kortvarig. Det er op til statsministeren at bestemme, hvornår lovene skal til folkeafstemning; men om nogen egentlig længere udsættelse kan der ikke være tale. Man opnår ved foekafstemningen en klar vælgertilkendegivelse, idet sagen ikke som ved nyvalg bliver sammenblandet med andre spørgsmål af politisk karakter. Vælgere har mulighed for, selv om de normalt ville stemme på et af de partier, der ønsker jordlovene gennemført, at stemme nej ved folkeafstemningen til de foreliggende lovforslag, ligesom nogle, der ellers støtter sig på de partier, der har krævet folkeafstemning, naturligvis kan være uenige med disse på dette punkt.

Når vi har besluttet os til at begære folkeafstemning om de 4 love skyldes det naturligvis ikke alene disse juridiske problemer, men også det, at vi ikke har kunnet opnå en realitetsforhandling, som både har kunnet mildne forholdet for landets borgere og fastholde det nationale formål med disse love, som vi alle har været fælles om. Regeringens lovforslag går efter vor opfattelse alt for vidt med hensyn til indgreb over for det enkelte menneskes dispositionsfrihed. Jeg skal her nævne nogle få eksempler.

Staten og kommunerne får forkøbsret til næsten al jord, der omsættes, således at det offentliges overtagelse af jordværdierne kun vil blive et spørgsmål om tid. Følgerne heraf vil blive, at danske borgere ikke længere har ret til at erhverve et stykke af Danmarks jord, medmindre staten eller kommunen ikke ønsker at erhverve det. Staten får efterhånden alene rådighed over jorden og kan derfor bestemme, hvem der skal udnytte den, hvem der skal dyrke den, hvem der skal anvende den, og staten kan gennem de lovforslag der her ønskes vedtaget, genindføre statsfæstet og benytte sin forkøbsret til at leje jord ud til anvendelse, til dyrkning, således at statsfæstet efterhånden kan komme til at afløse den frie ejendomsret, som man i sin tid kæmpede for.

Den såkaldte bopælspligt vil efter den

formulering, bestemmelsen nu har fået efter ændringsforslagets vedtagelse, give udlændinge med landbrugsuddannelse en friere ret til at erhverve Danmarks jord, end danske byboere har. Den vil vanskeliggøre salget af mange danske landbrugsejendomme til danske borgere og derved skabe flere ødegårde, fordi antallet af unge i landbruget, der søger eget brug, er betydelig mindre end det antal brug, der ønskes solgt. Den vil efter de henvendelser, vi har fået i udvalget fra Industrirådet, hæmme industri-, handels- og håndværksvirksomhedernes mulighed for at vælge den beliggenhed i landet, der økonomisk set er mest hensigtsmæssig, og gøre disse virksomheder afhængige af embedsmænds og ministres skøn over deres virksomheders karakter. Befolkningens nuværende muligheder for at opføre feriehuse uden for de fredede områder underkastes væsentlige begrænsninger i forhold til den bestående lovgivning, og de folkevalgte myndigheder forsvinder som appelinstans ved administrationen af fredningssager, så at alle ankesager henlægges til centraladministrationen.

Vi mener, at disse bestemmelser er så vidtgående, at det er nødvendigt, at de ikke vedtages, inden vælgerne har fået lejlighed til at tage stilling til dem. Det er første gang, grundlovens § 42 bringes i anvendelse, og vi mener, at alle i det høje ting må være interesserede i, at denne folkeafstemning får et sådant forløb, at vi får en høj stemmedeltagelse.

Det ærede medlem hr. Ove Hansen har sagt, at der stilles store krav til vælgerne, når de på 2-3 uger skal tage stilling til, om de vil stemme ja eller nej. Det ærede medlem har endvidere railleret over, at de to oppositionspartier har haft svært ved at tage stilling på 2-3 måneder. De to oppositionspartier har imidlertid ønsket at forhandle om andre forslag; oppositionen har aldrig haft svært ved at sige ja eller nej til den lovgivning, der her foreligger, men oppositionen har bestandig ønsket og håbet, at det kunne lykkes gennem samarbejde i det høje ting at få nogle andre forslag.

Når sagen nu går til folkeafstemning, og hvis 30 pct. af samtlige vælgere, som grundlovens § 42 foreskriver, og de 30 pct. er et flertal af de afgivne stemmer, er imod regeringens jordlovsforslag, er vejen banet